

FIGYELŐ

Válogatott bibliográfia a
2001. július–október

közötti időszak zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

DALLOS ESZTER MUSRÁJA

Ezt a munkát az Andrew and Pearl Rosenfeld Research Project on the History of the Jews in Hungary and the Habsburg Empire, Hebrew University, Jerusalem támogatta.

A válogatás a MAHÍR-OBSERVER Médiafigyelő szolgálat sajtófigyelésének felhasználásával készült.

1.

ZSINAGÓGA, TEMETŐ

Alapítványi pénz, kétfelé. Helyreállítják a zsidó sírokat. In: Tolnai Népszerűség, 2001. július 17.

GERGELY Anna

„Nemzedékek mennek, nemzedékek jönnek...” Még egyszer a lovasberényi zsidó temetőről. In: Fejér Megyei Hírlap, 2001. július 21.

CSORDÁS Lajos

Séta egy bezárt zsinagógában. Otto Wagnernek, a bécsi szecesszió mesterének korai műve Pesten, a Rumbach Sebestyén utcában. In: Népszabadság, 2001. július 23.

Felújítanak a volt zsinagógát. (Győr) In: Kisalföld, 2001. augusztus 2.

SZABÓ Imre

Megszépülő sírkertek. In: Délmagyarország, 2001. szeptember 7.

Órzik elődeik emlékét. In: Zalai Hírlap, 2001. szeptember 17.

Újjászületik a makói zsinagóga. In: Délvilág, 2001. szeptember 21.

A zsinagóga megnyílna a turisták előtt. (Debrecen) In: Hajdú-Bihari Napló, 2001. szeptember 26.

OSGYÁN Edina

Pusztuló zsinagóga az Erzsébetvárosban. In: Magyar Nemzet, 2001. október 8.

KOMORÓCZY Géza

Pest régi zsidónegyede: emlék és valóság. In: Népszabadság, 2001. október 12.

TÓTH Ferenc

Képtörténet a gettó előtti időkből. In: Tolnai Népszerűség, 2001. október 13.

Siratófal helyett makói temető.

In: Fehér Megyei Hírlap, 2001. október 19.

2.

HITKÖZSÉG

SIMON Zoltán

„Lelki erőszakot senkin sem szabad alkalmazni”. Az egyházak többsége nem támogatja a kötelező hitoktatás bevezetését. In: Népszava, 2001. július 6.

Fiatalok közt a 79 éves főrabbi. (Schweitzer József) In: Vasárnapi Hírek, 2001. július 8.

A főrabbi látogatása. (Moses Teitelbaum) In: Észak-Magyarország, 2001. július 18.

MOLDOVÁNYI Tibor

Értékközvetítés vagy alkotmányserzés? Fehérben feketén a hittanról. In: Heti Válasz, 2001. július 20.

„Úgy éld az életed, mint egy datolyafa”. (Salamon Berkovitz) In: Észak-Magyarország, 2001. július 23.

Elődeim munkáját folytatom. (A Pécsi Zsidó Hitközség új elnöke Krausz István.) In: Dunántúli Napló, 2001. augusztus 2.

A New York-i főrabbi látogatása. (Mose Leib Rabinovitz) In: Magyar Nemzet, 2001. augusztus 3.

ARATÓ Lajos

Mire rezonáljon lélek és dobhártya? Etnikum, vallás és magyarság; a közelmúlt történéseiről két hitközség elnökével. In: Zalai Hírlap, 2001. augusztus 3.

FARKAS Gábor

Harmincan a hitközségben. In: Délvilág, 2001. augusztus 7.

A világorökség címre pályázik a történelmi zsidó negyed. In: Népszabadság, 2001. augusztus 23.

Kitüntették Lazarovits Ernőt. In: Népszava, 2001. augusztus 24.

SZŐNYI Szilárd

A reverenda becsülete. In: Heti Válasz, 2001. augusztus 24.

CZENE Gábor

Kevés adófizető támogatja az egyházakat. In: Népszabadság, 2001. szeptember 10.

SZŐNYI Szilárd

Fejpenz az egyházaknak. Felekezetek támogatása a népszámlálási „hitvallás” alapján. In: Heti Válasz, 2001. szeptember 14.

SZOBOTA Zoltán

Egyházfinanszírozási trükkök. In: Hetek, 2001. szeptember 15.

3.

HOLOKAUSZT

RÁKOS Edit

Hihetetlen, hogy mit tud művelni ember az emberrel! In: Nógrád Megyei Hírlap, 2001. augusztus 16.

CSAPÓ Csaba

Holokausztum és a holokauszt. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 24.

SZIKLAI László

A gonosz etikája. In: Kritika, 2001. szeptember (1. rész); október (2. rész)

4.

MEGEMLEKEZÉS, VISSZAEMLEKEZÉS

A közös emlékezés alapköve. A holocaust-emlékművel válik teljessé a főtér. In: Tolnai Népszerűség, 2001. június 30.

Az elhurcoltakra emlékeztek. In: Napló, 2001. július 2.

Emlékezés a vészidőszak áldozataira. In: Népszabadság, 2001. július 2.

Emlékezés és emlékeztetés. In: Vas Népe, 2001. július 2.

Gyászmemorialis a holocaust áldozatairól. In: Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, 2001. július 2.

Mártírookra emlékeztek. In: Dunántúli Napló, 2001. július 9.

A villányi mártírok. In: Dunántúli Napló, 2001. július 13.

SCHMIDT Péter

Gyász és emlékezés. In: Új Ember, 2001. július 15.

GODÓ Ágnes

Egy bátor lány emlékére. Szenes Hanna. In: Népszabadság, 2001. július 17.

A dinasztiaalapító rabbira emlékeztek. In: Észak-Magyarország, 2001. július 20.

SZILÁGYI György

Sárga karszalag és vaskereszt. Emlékező Fuchs Jenő négyszeres olimpiai bajnokra. In: Siófoki Hírek, 2001. augusztus

Raoul Wallenbergre emlékeztek. In: Népszabadság, 2001. augusztus 4.

Újjávatták a mártíremlékművet. In: Újpest, 2001. augusztus 16.

Dávid Ház lett az Andrássy-palota. In: Népszabadság, 2001. szeptember 1.

Emléktábla Wallenberg tiszteletére. In: Népszabadság, 2001. október 9.

BRUCKNER, Vincent von
„Aus dem Dunkeln kommt das Licht.“
Gedenktafel zu Ehren von Raoul Wallenberg
enthüllt. In: *Budapester Zeitung*, 2001. október 15.

5. JEDWABNE

URBAN, Thomas
A jedwabnei pogrom. In: *Valóság*, 2001. május

SZÁSZ István
Jedwabne. In: *Népszava*, 2001. június 30.

SCIPIADES Iván
Jedwabne megosztja Lengyelországot. In: *Népszabadság*, 2001. július 3.

PÁLYI András
Lengyelek és zsidók. In: *Népszabadság*, 2001. július 10.

SCIPIADES Iván
A tények makacs dolgok. In: *Népszabadság*, 2001. július 10.

SZALAI Zoltán
Bocsánatkérés a jedwabnei pogromért. In: *Népszabadság*, 2001. július 11.

ACZÉL Endre
Nyomorultak. In: *Népszabadság*, 2001. július 12.

SZÉCSI Éva
Jedwabne. In: *Élet és Irodalom*, 2001. július 13.

NÉMETH András
Bocsánatkérés. In: *HVG*, 2001. július 21.

A németek követték el?
In: *Népszava*, 2001. október 16.

6. KÁRPÓTLÁS

Méltányos kárpótlásra várva. In: *Népszabadság*, 2001. július 11.

Ezerkétszáz magyar igény szerepel az osztrák kárpótlási listán. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 8.

Még az idén lezárnák a személyi kárpótlást. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 8.

Újabb kárpótlási javaslat. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 25.

CZENE Gábor
Kárpótlási nézetek felmérése. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 30.

Holokauszt-kárpótlás: hosszabb lett az igénybejelentés határideje. In: *Magyar Hírlap*, 2001. szeptember 1.

7. ANTISZEMITIZMUSRÓL, RASSZIZMUSRÓL, ELŐÍTÉLETEKRŐL

UNGVÁRY Krisztián
Értelmiség és antiszemita közbeszéd. In: *Beszélő*, 2001. június

GYÖRGY PÉTER
Kikezdi-e a demokráciát a pimasz ostobaság?
A MIÉP elleni orvosságról. In: *Élet és Irodalom*, 2001. június 29.

Egyre aktívabbak a szkinhedek. A cseh zsidók tiltakoznak amiatt, hogy az országban büntetlenek a neonácik. In: *Népszava*, 2001. július 4.

SZENT-IVÁNYI István
Jogodban áll gyűlölni. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 17.

DÁNIEL Ilona–LÁSZLÓ Ágnes–MIHÁLY Judit
Farkaskölykök. Fiatalok a MIÉP-ben. In: *Magyar Narancs*, 2001. augusztus 23.

DÉSI János
Elfojtott indulatok törnek elő. Tóth Imre szerint Auschwitzcal meghalt az antiszemitizmus. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 24.

Orbán: Magyarországon nincs antiszemitizmus. In: *Népszava*, 2001. augusztus 29.

TAMÁS Gáspár Miklós
A MIÉP betiltása: pro & kontra. In: *Népszabadság*, 2001. szeptember 1.

KÓSÁNA KOVÁCS Magda–BÁRÁNDY Gergely
A gyűlöletbeszédéről – újra. In: *Népszava*, 2001. szeptember 6.

Csurka: Nemzetidegen a plazakultúra. Újabb dolgozat – újabb vihart kelő következtetések. In: *Népszabadság*, szeptember 8.

EÖRSI István
A söpredék buzgósa. In: *Népszabadság*, 2001. szeptember 8.

BALASSA Péter
Csurka és a dzsihad. In: *Élet és Irodalom*, 2001. szeptember 14.

HARASZTI Miklós
Oplatka light – az MTI esete a MIÉP-pel és az öncenzúrával. In: *Élet és Irodalom*, 2001. szeptember 14.

NYERGES András
Faksimile uszítás. In: *Magyar Hírlap*, 2001. szeptember 22.

SZUNYOGH Szabolcs
A szabad világ ígérete. In: *Népszava*, 2001. szeptember 22.

Az érhető frekvencia. A Pannon Rádió műsorai. In: *Élet és Irodalom*, 2001. szeptember 28.

SZLAZSÁNSZKY Ferenc
Csendőrséget akar a MIÉP. In: *Hetek*, 2001. szeptember 28.

GÖRGEY Gábor
A steril nemzet rögeszméje. In: *Népszabadság*, 2001. szeptember 29.

LOSONCZI Péter
Füst az égen. *Népszava*, 2001. szeptember 29.

HEGEDŰS Imre
Amit (a) szivedbe rejtesz. In: *Élet és Irodalom*, 2001. október 12.

MOLNÁR Péter
Gyűlöletbeszéd Magyarországon. In: *Élet és Irodalom*, 2001. október 26.

8. DURBAN

LOVAS István
Balliberális katasztrófa Durbanban? In: *Magyar Nemzet*, 2001. augusztus 23.

Káosz és gyűlölködés az ENSZ-csúcson. In: *Hetek*, 2001. szeptember 1.

Nem ítélték el a cionizmust. In: *Népszabadság*, 2001. szeptember 1.

HECHS László
A bagoly és a veréb. In: *Hetek*, 2001. szeptember 1.

SERES László
Az ENSZ bölcsseinek jegyzőkönyve. In: *Magyar Hírlap*, 2001. szeptember 3.

ESTEFÁN Zsolt
Durban durranás. In: *Heti Válasz*, 2001. szeptember 7.

GÁTI Júlia
Fekete-fehér, igen-nem. ENSZ-konferencia a rasszizmusról. In: *HVG*, 2001. szeptember 8.

MARTON László
Durban Manhattan felől. In: *Magyar Hírlap*, 2001. október 1.

9. FRADI-ÜGY

MIÉP: Nemzetellenes az FTC és a Fotex Rt. szerződése. In: *Népszabadság*, 2001. július 26.

BÁNFAI Tamara–BEDNÁRIK Imre
Közösség elleni izgatás? Zsidó szervezetek tiltakoznak a MIÉP állásfoglalása miatt. In: *Népszabadság*, 2001. július 27.

KUNSTÁR Csaba
A MIÉP nyíltan uszít, az ügyészség feljelentésre vár. In: *Magyar Hírlap*, 2001. július 27.

Feljelentették a MIÉP alelnökét. In: *Népszabadság*, 2001. július 28.

SZLAZSÁNSZKY Ferenc
Újnapic a pálya szélén. In: *Hetek*, 2001. július 28.

Ma dől el, elrendelik-e a nyomozást. Zsidó szervezetek is feljelentést tettek a Fradi-ügyben. In: *Magyar Hírlap*, 2001. július 31.

R. SZÉKELY Júlia
Dzsihad a pályán. In: *Magyar Hírlap*, 2001. augusztus 1.

Orbán Viktort meglepte az FTC eladása. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 2.

CZENE Gábor
Fasizmus a lelátókon. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 2.

MÉSZÁROS Tamás
Egy nő meg a futball. In: 168 óra, 2001. augusztus 2.

Dávid Ibolya szigort ígér a lelátói rendbontók ügyében. In: *Népszabadság*, 2001. augusztus 3.

KUN Péter
Feljelentéskiegészítés kell a MIÉP-alelnök ügyében. In: *Népszava*, 2001. augusztus 3.

MEGYESI Gusztáv
Sieg Heil! In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 3.

NAGY N. Péter
Egy mondat... In: Népszabadság, 2001. augusztus 3.

Örökrangadó. In: Népszabadság, 2001. augusztus 4.

GYÖRGY Péter
A fordulat. In: Népszabadság, 2001. augusztus 4.

PAPP, Pál von
Die antisemitische MIÉP profiliert sich wieder. In: Budapester Zeitung, 2001. augusztus 6.

EÖRSI István
A miniszter asszony viccelődik. In: Népszabadság, 2001. augusztus 7.

SZÁNTÓ András
Pénz és mocskok. In: Népszabadság, 2001. augusztus 7.

KÉRI László
Friditől Fradiig. In: Népszava, 2001. augusztus 8.

BOKOR Pál
Szabadságot Bognár Lászlónak! In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 11.

DÁVID Ibolya
Fröccsen a sár. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 11.

VILÁGOSI Gábor
Történelemóra az MTK-ról és az FTC-ről. In: Népszabadság, 2001. augusztus 14.

GAZDAG István
A Fradi, a retkek és Shylock. In: Magyar Fórum, 2001. augusztus 16.

Az ügyészség szerint a MIÉP nem sértett törvényt. In: Népszabadság, 2001. augusztus 18.

PATAY Gábor
Legkésőbb ősszel tovább folytatódhat a Bognár-ügy. In: Népszava, 2001. augusztus 21.

KUN Péter
Panaszt tett a zsidó hitközség. In: Népszava, 2001. augusztus 23.

NAGY N. Péter
Köd miatt – folytatódik. In: Népszabadság, 2001. augusztus 30.

LUDWIG Emil
Lajtán innen, időn túl. Naponkénti merénylet a valóság ellen. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 3.

Ismét megtagadták a nyomozást. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 4.

G. MÁRKUS György
Ezt már nem! In: Népszabadság, 2001. szeptember 5.

KARÁCSONY Ágnes
Őn sem ért a focihoz? Polit Péter az aktív és a passzív gyűlöletről. In: 168 óra, 2001. szeptember 6.

SZESZLÉR Tibor
„Nem lázítanak, nem ingerelnek”. In: Élet és Irodalom, 2001. szeptember 7.

SPÁNN Gábor
Hajrá Fradi... In: Magyar Hírlap, 2001. szeptember 22.

10. HEGEDŰS-ÜGY

Kirekesztés egy kerületi lapban. In: Magyar Hírlap, 2001. szeptember 7.

RIBA István
Üzenet a múltból. Vita a közösség elleni izgatásról. In: HVG, 2001. szeptember 15.

Ügyészség vizsgálja a pap cikkét. In: Népszava, 2001. szeptember 20.

KONCZ Lajos:
„Kristallnacht” a magyar parlamentben. (Szemlények az Amerikai Magyar Népszava június 8-i számában megjelent cikkből.) In: 168 óra, 2001. szeptember 20.

BOD Péter
A szeretet parancsa. In: Békés Megyei Nap, 2001. szeptember 25.

A médiahatóság vizsgálja a Pannon Rádiót. In: Népszabadság, 2001. szeptember 29.

CSURKA István
Magyar szemmel. In: Magyar Fórum, 2001. október 4.

Feljelentés az ifj. Hegedűst védő Csurka-cikk miatt. In: Magyar Hírlap, 2001. október 10.

11. KIREKESZTŐK

CSURKA István
Magyar szemmel. In: Magyar Fórum, 2001. június 28.; július 5.; július 12.; július 19.; július 26.; augusztus 2.

SZŐCS Zoltán
Zsidózakata. In: Magyar Fórum, 2001. augusztus 9.

CHRUDINÁK Alajos
Amerika támogatja Izrael rasszizmusát. In: Magyar Fórum, 2001. augusztus 30.

KIRÁLY József
Holokausztállítás, holokauszttagadás. In: Havi Magyar Fórum, 2001. szeptember

CHRUDINÁK Alajos
Izraeli apartheid és hazai védelmezői. In: Magyar Fórum, 2001. szeptember 6.

LOVAS István
Az antiszemita zók alkonya Durban után. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 8.

CHRUDINÁK Alajos
Faji és vallási diszkrimináció Izraelben. In: Magyar Fórum, 2001. szeptember 13.

SZŐCS Zoltán
Megérett a folytatás. In: Magyar Fórum, 2001. szeptember 13.

LOVAS István
Elég volt a rasszizmusból és a pánikeltésből. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 20.

SZŐCS Zoltán
Elegem van!
In: Magyar Fórum, 2001. október 11.

HERING József
Számon kérendő szavak és tettek. In: Magyar Fórum, 2001. október 18.

12. VÉLEMÉNYEK, VITÁK

EÖRSI István
Duna és Olt. In: Népszava, 2001. július 9.

Két barát, egy zsidó és egy kálomista magyar író közérdekű levélváltása magyarságunk auschwitz Mohácsáról. In: Magyar Demokrata, 2001. július 12.

SCHWEITZER Gábor
Széjgyezet Babits védelmében. In: Élet és Irodalom, 2001. július 20.

SZENTGYÖRGYI Zsuzsa
Nem kérek igazolást. In: Magyar Hírlap, 2001. július 21.

UJ Péter
Nem turista. In: Népszabadság, 2001. augusztus 1.

R. SZÉKELY Júlia
Somoska. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 15.

PELLE János
Ki szorul védelemre? In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 17.

VÁSÁRHELYI MÁRIA
Kész átverés show. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 24.

KRAUSZ Barnabás
Vallási riadalom. In: Népszabadság, 2001. augusztus 25.

OROSZ István
A lelkiismereti szabadság és a kereszténység ésszerűsége. In: Magyar Hírlap, 2001. szeptember 1.

KONRÁD György
Bizonytalan hangulat. In: Magyar Hírlap, 2001. szeptember 9.

ENDREFFY Zoltán
Levél a MIÉP alelnökéhez. In: Népszabadság, 2001. szeptember 12.

VAMOS György
Nyílt levél Lovas Istvánnak. In: Élet és Irodalom, 2001. szeptember 12.

SIPOS Balázs
Hogyan lettem én zsidó? In: Népszabadság, 2001. szeptember 27.

Az érthető frekvencia. A Pannon Rádió műsorai. In: Élet és Irodalom, 2001. szeptember 28.

SERES László
Jeruzsálem projekt. In: Élet és Irodalom, 2001. szeptember 28.

NAGY N. Péter
Béke van-e nálunk? In: Népszabadság, 2001. szeptember 29.

NYERGES András
Felelősség a beláthatatlanért. In: Magyar Hírlap, 2001. szeptember 29.

BRUCK András
Nézetség és erkölcs. In: Magyar Hírlap, 2001. október 4.

BENEDEK István Gábor
Triptichon. In: Népszabadság, 2001. október 5.

13. INTERJÚK

RÉVÉSZ Sándor
„Nem túl sokat gondolkodtam azon, hogy miért”. Interjú Zwack Péterrel. In: Beszélő, 2001. június

Wallenberg magyar fotósa. Thomas Veres. In: Petőfi Népe, 2001. július 24.

MAYER Rudolf
Falra festett horogkereszt. Beszélgetés Szita Szabolccsal. In: Vas Népe, 2001. július 24.

RETKES Attila
„A hazai zenei élet a vesztébe rohan”. Interjú Fellegi Ádámmal. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 4.

HORVÁTH Ildikó
Teller Ede Corvin-lánc kitüntetését kapott. In: Népszava, 2001. augusztus 16.

VAJNA Tamás
„Egyszemélyi döntéseken múlik, ki forgathat filmet”. Válaszol Szász János filmrendező. In: HVG, 2001. augusztus 18.

GYŐRI László
Van-e lengyel zsidóság? Interjú Dariusz Stola lengyel történésszel. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 24.

VARSÁNYI Gyula
Krúdy-álmom Amerikában. Beszélgetés Fenyvesi Károllyal. In: Népszabadság, 2001. szeptember 1.

J. GYŐRI László
Rendkívüli és különleges. Interjú Frigyesi Judit zenetudóssal. In: Élet és Irodalom, 2001. szeptember 7.

SZIGETHY András
Egy mondat a Hetedik Palotából. Beszélgetés Giorgio Pressburgerrel. In: Népszabadság, 2001. szeptember 7.

TÓBIÁS Áron
Az angyalok túljártak a világ eszén. Charles Fenyvesi magyar krónikái. In: Heti Válasz, 2001. szeptember 7.

DUNAI Péter
Wolffson, a tabudöntőgető. Lapunknak válassza a Budapestre készülő történészprofesszor. In: Népszabadság, 2001. szeptember 11.

TIHANYI PÉTER
Szép új világ. Ördögi gyűlölet a zsidók ellen. Interjú Fejtő Ferencsel. In: Hetek, 2001. szeptember 15.

Nem élhetek muzikaszó nélkül. Illényi Katica három élete. In: Nők Lapja, 2001. szeptember 19.

TIHANYI Péter
Mi lesz veled, Kertész Ákos? In: Hetek, 2001. október 19.

14. TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET

Egy román értelmiségi pokoljárása. (Michail Sebastian) In: Beszélő, 2001. június

CSERÉPFALVI-GALLIGAN Katalin
Egy másik Göring. In: Népszabadság, 2001. június 30.

WOLFF-POWESKA, Anna
Lengyelország, előre. Európa „barnulása” nem kíméli térségünket sem, de a lengyel változat egyedi jelleget mutat. In: Népszabadság, 2001. augusztus 1.

KONCZ Lajos
Zsidómentés és nemzeti ellenállás. In: Beszélő, 2001. szeptember

KÓBÁNYAI János
A halott arcán növő szakáll. A magyar zsidó történet vége. In: Kortárs, 2001. szeptember

JUHARI Zsuzsanna
Colosseum – zsidó kincsekből. Alföldy Géza professzor szellemfeliratokat fejtett meg. In: Népszabadság, 2001. október 6.

ANDOR László
A fasizmus különböző arcai. In: Népszabadság, 2001. október 12.

15. ÜNNEP, VALLÁS

RÓZSA Huba
A pátriárkák történetisége a modern biblikus kutatás tükrében. I. rész. In: Teológia, 2001. 1–2. szám

A zsidó új év köszöntése. In: Durántúli Napló, 2001. szeptember 13.

Ros Háson – zsidó újév! In: Fejér Megyei Hírlap, 2001. szeptember 15.

VALACZKAY Gabriella
A külön Chábád Lubavics. In: Népszabadság, 2001. szeptember 15.

Szeptember 18. Ros Hasana, a zsidó újesztendő ünnepe. In: Napló, 2001. szeptember 18.

A zsidó sátoros ünnep. In: Erzsébetváros, 2001. szeptember 26.

16. ZSIDÓ-KERESZTÉNY PÁRBESZÉD

TÓTH László
Tíz éves a Keresztény–Zsidó Társaság. In: Új Ember, 2001. július 15.

A Vatikán erkölcsi kudarca. In: Hetek, 2001. július 28.

Evangélikus–zsidó párbeszéd. In: Népszabadság, 2001. szeptember 14.

Evangélikusok és zsidók. Konferencia az antiszemitizmusról. In: Zalai Hírlap, 2001. szeptember 22.

17. IZRAEL

GADÓ György
Jajkiáltás mindnyájunkért. In: Hetek, 2001. június 30.

TAMÁS Pál
Campus a békétlenség háromszögében. In: Népszabadság, 2001. július 17.

Israel bízik a magyar kormány antiszemitizmus elleni fellépésében. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 22.

KEPECS Ferenc
Israel dilemmája: kivonulni vagy maradni. In: Népszava, 2001. augusztus 23.

GÖMÖRI Endre
Albert Einstein, a Közel-Kelet, a Balkán – és mi. In: Népszabadság, 2001. szeptember 1.

LOVAS István
A borotva élén. Israel Shamir az álbáról és a jobbbról, a palesztin ketreccről és a szomjú-ság fegyveréről. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 1.

HECHS László
Közös ellenséggel szemben. New York és Jeruzsálem: a szabad világ végvárai. In: Hetek, 2001. szeptember 21.

MOLNÁR G. Attila
Shoham is testvérváros. In: Jászkun-Krónika, 2001. október 19.

18. IRODALOM, ZENE, FILM, SZÍNHÁZ, MÚZEUM

G. KOMORÓCZY Emőke
Ki emlékszik még Felleg György költészetére? In: Életünk, 2001. július

KOLOSZÁR Tamás
Izraeli lap Győrt bírálja. Miért tartanak koncerteket a zsinagógában? In: Kisalföld, 2001. július 14.

SZENTGYÖRGYI Rita
Sobibor Dávidja. In: Népszava, 2001. július 21.

HEGEDŰS Eszter
Mappával a mennysországba. Egy londoni magyar karikaturista. (Weisz Viktor, Vicky) In: 168 óra, 2001. július 26.

PÉTER Gyöngyi
Magyar zsidók sorsa. Egy izraeli történész a zalai levéltárban. In: Zalai Hírlap, 2001. augusztus 1.

Klezmerzene a kolostornál. In: Napló, 2001. augusztus 3.

ALPÁR Ágnes
Az élet szép... Teneked magyarázom? (Heltai Jenő.) In: Népszabadság, 2001. augusztus 11.

A véskorszak dokumentumai Keszthelyen. In: Hévíz, Keszthely és Vidéke, 2001. augusztus 23.

„Nekem szülőhazám...” Ámos Imre, Beck Ö. Fülöp és Sugár Andor kiállítása a Budapest Galériában. In: Magyar Nemzet 2001. augusztus 27.

NÁNAY Attila
Ideje a békkésznek. Izraeli kibucegyüttes: Aide Memoire. In: Színház, 2001. szeptember

A párizsi Tutajosok. In: Zalai Hírlap, 2001. szeptember 11.

WEYER Béla
Optimista tragédia. Zsidó Múzeum Berlinben. In: HVG, 2001. szeptember 22.

ILLÉS Mária

Zengett a zsinagóga. In: Kisalföld, 2001. szeptember 28.

AKNAI Katalin

Az engesztelés jegyében. Ámos Imre 1939 és 1944 között készült rajzai a Francia Intézetben. In: Népszabadság, 2001. szeptember 29.

SZÁNTÓ T. Gábor

Önmagunktól önmagunkig. In: Vigilia, 2001. október

ORTUTAY L. Gyula

Vízumok az életért – fotókiállítás Pekingben. Ho Feng-san kínai főkonzul több ezer zsidót mentett meg Bécsben. In: Népszabadság, 2001. október 9.

Gondfűz klezmerzene. Jávorai Ferenc a gyökereiben kötődik a jiddis népi muzsikához. In: Vas Népe, 2001. október 20.

19. ZSIDÓ NYÁRI FESZTIVÁL

VARSÁNYI Gyula

A zsidó János vitéz. In: Népszabadság, 2001. augusztus 14.

ABÉ, Olivia von-**KLUGE**, Heiko

Spaß um die Synagoge. In: Budapester Zeitung, 2001. augusztus 21.

VARSÁNYI Gyula

Szerelem a rakéták fényénél. Négy alkotás az Izraeli filmpapok programján. In: Népszabadság, 2001. augusztus 23.

Megnyílt a Zsidó Nyári Fesztivál. A nagykálói születésű Ámos Imre grafikai is szerepelnek a Budapest Galérián. In: Kelet-Magyarország, 2001. augusztus 27.

Zsidó Nyári Fesztivál kezdődött kilenc városban. In: Népszava, 2001. augusztus 27.

RETKES Atila

Magyar népepera héber dallamokkal. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 27.

KERÉNYI Mária

Szulamith feltámadása. In: Magyar Nemzet, 2001. szeptember 3.

Festőművész politikai fénytörésben. Az újralfelfedezett Sugár Andor. In: Heti Válasz, 2001. szeptember 7.

Zöld rabbi a Herzl téren. In: Belváros-Lipótváros, 2001. szeptember 7.

20. CHAGALL

BÖHM Ágnes

A kísérleti csoda. In: HVG, 2001. július 7.

DÉSI András

A festészet mint vallás. In: Népszabadság, 2001. július 11.

SZENTGYÖRGYI Rita

Képek az emlékezés tájairól. In: Népszava, 2001. július 11.

P. SZABÓ Ernő

Bibliai képek, vityebszki háztetők. In: Magyar Nemzet, 2001. július 12.

FERCH Magda

Chagall „csak” festő akart lenni. In: Magyar Nemzet, 2001. július 14.

ROMÁN József

Dalí és Chagall – szürrealis zsenik művei Magyarországon. In: Magyar Hírlap, 2001. július 14.

P. SZÜCS Júlia

Alkonyi falu akkor és most. In: Népszabadság, 2001. július 21.

B. TURÁN Róbert

A lét méltósága. In: Hetedhéthatár, 2001. augusztus 10.

BÓKA B. László

Chagall a Dohány utcában. In: Népszava, 2001. szeptember 29.

SZILÁGYI András

Hegedűs szamaragol az ezüst hold fénye alatt. In: Békés Megyei Nap, 2001. szeptember 29.

KOZÁR Alexandra

Páratlan sikerű volt a budapesti Chagall-kiállítás. In: Magyar Hírlap, 2001. október 16.

21. HOLOKAUSZT SZEMEI

MARGIT Patrícia

A Holocaust szemei. In: Népszabadság, 2001. június 30.

Főműsoridőben a holokauszt szemei. In: Magyar Hírlap, 2001. július 3.

GYÖRGY Péter

A felfoghatatlan és lefrandó. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 3.

GERVAI András

Elmondani az elmondhatatlant. In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 18.

NOVÁK Atila

Ingerkűszöb és holokauszt. In: Népszabadság, 2001. szeptember 3.

22. MÚLT ÉS JÖVŐRŐL

Múlt és Jövő. In: Vasárnapi Hírek, 2001. szeptember 9.

23. KÖNYVISMERTETÉS

STIER Gábor

Kétszáz év együtt. Szolzenyicin könyvet írt az oroszok és zsidók feszült viszonyáról. In: Magyar Nemzet, 2001. június 30.

Döbbenet és érdeklődés. Könyvbemutató: Ködkárpit, Baljós a menny felettem. In: Vas Népe, 2001. július 2.

V. BÁLINT Éva

A hisztérikus materializmus kora. Beszélgetés Salamon Pállal. In: Magyar Hírlap, 2001. július 5.

KRONSTEIN Gábor

Századelők, zsirondizmusok. (Gyurgyák János: A zsidókérdés Magyarországon.) In: Magyar Hírlap, 2001. július 9.

VALACHI Anna

Sárga és vörös csillagos vészorszakok. Történelmi kézikönyvek Hitler és Sztálin légereiről. In: Népszava, 2001. július 19.

KÖRNER Gábor

Haszidok és huculok – lengyel szemmel. (Stanislaw Vincenz: Találkozás haszidokkal.) In: Élet és Irodalom, 2001. július 20.

MESÉS Péter

Arendtről, Eichmannról, tényekről. In: Élet és Irodalom, 2001. július 20.

VIDA Barbara

Szintik és romák a náci rendszerben. In: Magyar Nemzet, 2001. július 21.

BAROTÁNYI Zoltán

Vér és arany. Kádár Gábor-Vági Zoltán: Aranyvonat. In: Magyar Narancs, 2001. július 26.

UNGVÁRY Krisztián

Kivétel vagy norma? Pelle János: A gyűlölet vetése. In: Magyar Narancs, 2001. július 26.

FÖLDES Anna

Fejtő Ferenc: Magyarság, zsidóság. In: Kritika, 2001. július–augusztus

RÓBERT Péter

Csiki Tamás: Városi zsidóság Északkelet- és Kelet-Magyarországon. In: Honismeret, 2001. augusztus

KARSAI László

Arendt, Eichman és a történelmi tények. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 3.

M. NAGY Miklós

Dibbukok és koleraesküvők. (Hetényi Zsuzsa: Örvényben. Az orosz-zsidó próza története, 1860–1940.) In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 3.

VALACHI Anna

Auschwitz Rómeó és Júlia. Salamon Pál: A menyegző. In: Népszava, 2001. augusztus 6.

BÖHM Ágnes

A holokauszt tabutéma. Hannah Arendt könyvéről. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 10.

GERVAI András

„Itt akarnánk élni, itt szeretnénk halni”. (Hoffmann János: Ködkárpit.) In: Magyar Hírlap, 2001. augusztus 10.

MOLNÁR Judit

Arendt és a Magyar Zsidó Tanács. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 10.

VARSÁNYI Gyula

A túlélés misztériumai. Új kötetek a zsidó könyvnapokra. In: Népszabadság, 2001. augusztus 10.

Az újra felfedezett Pap Károly. In: Heti Válasz, 2001. augusztus 17.

MÉSÉS Péter

Arendtről, még egyszer. In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 24.

VALACHI Anna

A Siratófal strázsája. (Kőbányai János: Jeruzsálemi évezred.) In: Népszava, 2001. augusztus 25.

SZITA Szabolcs

Ami elveszett, és ami megmaradt. (Charles Fenyvesi könyveiről.) In: Élet és Irodalom, 2001. augusztus 31.

TIBORI SZABÓ Zoltán

Mit tehet itt a szárnyaszegett eszme? Kolozsváron adják ki Gáll Ernő naplóját és levelezését. In: Népszabadság, 2001. augusztus 31.

POLOVITZER Edina

Könyvheti útinapló. In: Hetek, 2001. szeptember 1.

PELLE János
Politikai kitérők. (Alain Finkielkraut: A képzelt zsidó.) In: *Heti Válasz*, 2001. szept. 21.

FRIDECZKY Frigyes
A gyűlölet vetése. (Pelle János könyvéről)
In: *Valóság*, 2001. augusztus

FÖLDES Anna
Vámos Miklós: Apák könyve.
In: *Kritika*, 2001. október

E. FEHÉR Pál
„A zsidó jellem rejtélye...” Szoltsenyicin az oroszok és zsidók viszonyáról. In: *Népszabadság*, 2001. október 3.

GYÖRFFY Iván
Évad a pokolban. Salamon Pál: A menyegző. In: *Népszabadság*, 2001. október 3.

V. BÁLINT Éva
Schindler, aki nem csak listákat készített.
In: *Magyar Hírlap*, 2001. október 9.

Jelek és hiányjelek. (Minarik, Sonnenschein és a többiek) In: *Népszava*, 2001. október 10.

BÖHM Ágnes
Oskar és Emilie Schindler élete. In: *Népszabadság*, 2001. október 10.

Könyvsikerek. Shmuley Boteach: Kóser szex.
In: *Hetek*, 2001. október 12.

IZSÁK Norbert
Tabuk és döntőgetők. Könyv a kóser szexről.
In: *HVG*, 2001. október 13.

MARIK Sándor
Titkos magyar-amerikai kapcsolatok. Beszélgetés Charles Fenyvesi amerikai író-publicistával új könyvének tervéről. In: *Kelet-Magyarország*, 2001. október 13.

24. MEGJELENT KÖNYVEK

• VALLÁS, VALLÁSTÖRTÉNET

BOKOR Sándor
Zsinagógák Magyarországon. A budapesti Kazinczy utcai ortodox zsidó főtemplom.
Makkabi, 2001. 44 oldal, 1200 Ft.

BOTEACH, Shmuley
Kóser szex
Spinter, 2001. 287 oldal, 1999 Ft.

KABDEBŐ Tamás
Tízparancsolat. Esszé.
Edito Plurilingua, 2001. 149 oldal, 1400 Ft.

MÉIR-LAU, Israel
A zsidó élet törvényei.
Chabad-Lubavitch Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület, 2001. 488 oldal, 2900 Ft.

Temetői imák hagyományos szövegekkel.
Magyar-héber nyelven.
Makkabi, 2001. 191 oldal, 800 Ft.

• TÖRTÉNELEM, TÁRSADALOMTÖRTÉNET, VISSZAEMLEKEZÉSEK

Antiszemita közbeszéd Magyarországon 2000-ben.
B'nai B'rith Első Budapesti Közösség, 2001. 232 oldal, 840 Ft.

BIBÓ ISTVÁN
Zsidókérdés Magyarországon 1944 után.
Múlt és Jövő, 2001. 260 oldal, 1850 Ft.

EMBER Mária
2000-ben fogunk még élni? (Memoár)
Múlt és Jövő, 2001. 168 oldal, 1200 Ft.

Én, Oskar Schindler. (Személyes feljegyzések, levelek és dokumentumok)
Canissa Kiadó, 2001. 444 oldal, 2980 Ft.

FENYVESI, Charles
Mikor az angyalok túljártak a világ eszén. Akik zsidókat mentettek a háborús Magyarországon.
Európa, 2001. 346 oldal, 2000 Ft.

FULBROOK, Mary
A német nemzeti identitás a holokauszt után.
Helikon, 2001. 365 oldal, 1980 Ft.

GARAMI Erzsébet
A jerikói rózsza.
CET, 2001. 228 oldal, 990 Ft.

GYŐRI György
Megmeneküléseim. Hosszú levél unokáimnak.
CET, 2001. 290 oldal, 1200 Ft.

HELLER Ágnes
A történelem elmélete.
Múlt és Jövő, 2001. 343 oldal, 2300 Ft.

KARÁDY Viktor
Önazonosítás, sorsválasztás. A zsidó csoportazonosság történelmi alakváltozásai Magyarországon.
Új Mandátum, 2001. 304 oldal, 2800 Ft.

KOMLÓS Aladár
Magyar zsidó szellemi történet a reformkortól a holokausztig.
Múlt és Jövő, 2001. 1-2 kötet 720 oldal, 7950 Ft.

KŐBÁNYAI János
A halott arcán növekvő szakáll. (Esszék)
Múlt és Jövő, 2001. 199 oldal, 1200 Ft.

KRÄMER Mária-KRÄMER Zsuzsa
Az álmok élnék. Memoár.
CET, 2001. 155 oldal, 990 Ft.

Minarik, Sonnenschein és a többiek. Zsidó sorsok filmen.
Magyar Zsidó Kult. Egys.; Szombat Szerk., 2001. 135 oldal, 1490 Ft.

PAUK Anna
A 12.539-es számú fogoly.
CET, 2001. 200 oldal, 980 Ft.

SOMODI Henrietta
Zsidók Bács-Kiskun megyében.
Makkabi, 2001. 200 oldal, 1800 Ft.

Szintik és romák a náci rendszer idején. A fajelmélettől a légerekig.
Pont, 2001. 124 oldal, 1280 Ft.

SZITA Szabolcs
Együttélés, üldöztetés, holokauszt. Segédkönyv a történelem középkorai tanításához.
Korona, 2001. 288 oldal, 2990 Ft.

• SZÉPIRODALOM

Ámos jelenései. (Ámos Imre grafikái)
Múlt és Jövő – Budapesti Francia Intézet, 2001. 51 oldal, 1000 Ft.

BUNTIG, Eva
A Rettentő Valamik a Holokauszt allegóriája.
Hannah Arendt Egy., 2001. lapszámozás nélkül, 500 Ft.

Énekek éneke.
Ford. Kádár András Ariel.
CET, 40 oldal, 800 Ft.

FENYVESI, Charles
Mikor kerek volt a világ. Emlékek a szabolcsi szép időkkel.
Európa, 2001. 259 oldal, 1800 Ft.

KISS József
Válogatott versek
Múlt és Jövő, 2001. 257 oldal, 1480 Ft.

LUGOSI Viktória
AjvÉ. (Regény)
Noran, 2001. 187 oldal, 1400 Ft.

MORAN, Thomas
Niki titkai. (Ifj. regény)
Ulpius-ház, 2001. 324 oldal, 1780 Ft.

POTOK, Chaim
Fények könyve. (Regény)
Ulpius-ház, 2001. 419 oldal, 1980 Ft.

SZÉKHELYI József
Díszgráfia. Tárcaár.
Múlt és Jövő, 2001. 158 oldal, 1680 Ft.

TURCZI István
A zöld rabbi. Versek.
Aura, 2001. 39 oldal, 1890 Ft.

UNGÁR Richárd
A Schwarcz család. (Kisregény)
Makkabi, 2001. 172 oldal, 1200 Ft.

»OBSERVER«

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.

Tel.: 303-4738 • Fax: 303-4744

<http://www.observer.hu>

SUMMARY

No journal, whether of Jewish culture or of any other interest, can be published nowadays without dealing with the phenomenon of terror which, since 11 of September 2001, has revealed itself in new dimensions, shifting from quantity to quality. And like so many other problems of the world, this, too, has clung fatefully to the faith of the Jewish people and its land, the State of Israel. *Past and Future* is indeed fortunate to count the great philosopher Ágnes Heller among its friends. Her essay, “*Terror and Modernity*” is not only a profound analysis, but also a powerful impression of the third millennium’s ominous beginning promising very little that could be considered uplifting.

An apocalypse, of similar roots, was the great theme of Imre Ámos, whose story and life work we wish to bring to the public in Hungary and throughout the world. (The current success of Károly Papp, Ámos’s twin-star in time and concepts, tells us that this is possible.) The mini-essay and introduction to an Ámos exhibition by Zoltán Rockenbauer the Minister of the Ministry of National Cultural Heritage (Nemzeti Kulturális Örökség), and János Kőbányai’s essay, “*Marc Chagall and Imre Ámos*” both serve this purpose. (We hope that the exhibition, held at the Institut Français in Budapest, which the Minister of Culture so generously and devotedly supported, will find its way to many countries.)

One of the seminal figures of Jewish historiography, Jakov Katz, receives an appropriate commemoration from his student and successor, Michael K. Silber. It is very gratifying that we had a chance personally to enjoy the master’s friendship, teachings and ideas. Hungarian Jewry is especially lucky that at the end of his life Jakov Katz focused his attention on the problems of the Hungarian Jewish history. The first version of the resulting work, *A House Divided; Orthodoxy and Schism in Nineteenth-Century Central European Jewry*, was written in Hungarian and first appeared in *Past and Future*. In our current issue we are publishing his equally essential and fundamental study, “*Uniqueness of the Hungarian Jewry.*”

Several other pieces of the current issue, in other genres, are also tied to the same history; first of all, the parts of Mária Ember’s reminiscences. It was Ember’s by now classic work, *Hairpin Turn*, that with a resounding bang broke the silence over the Hungarian holocaust thirty-one years ago. Recently, she has completed the book’s complementary volume in an even more intimate and more painful tone, reaching even deeper down into the roots of the tragedy. (We published the book in its entirety as well, under the title: *Be Still Alive in 2000?*)

The study-interview by Éva Kovács and Júlia Vajda (who with the means of sociology and psychology seem to have created a new genre that straddles science and literature) examines the effects of Hungarian Jewish history in our days, and on our souls. Similar attempts are made in the studies by Ágnes Boreckys and Sándor Bacskai.

The short stories by Giorgio and Nicola Pressburger plow the same field, using the means of literature. These stories, written in Italian and describing Jewish life in the eighth district of Budapest, clearly prove that the Hungarian Jewish experience and art are limited neither to place nor to language.

Tisztelt Olvasóink!

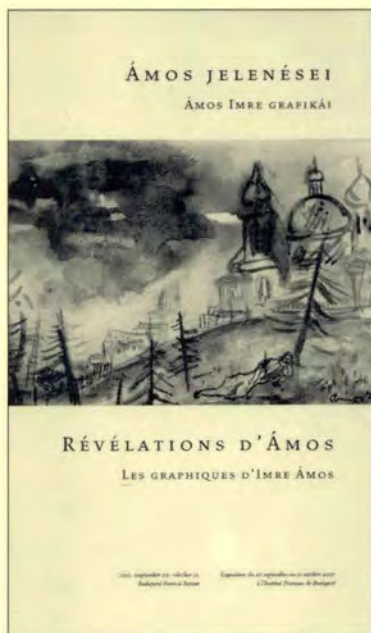
A Múlt és Jövő folyóirat negyedik számának megjelenése előreláthatólag 2002 januárjában várható.

*Jövő évtől a lap ára 600 Ft-ra illetve az éves előfizetés 2400 Ft-ra változik.
Bízva továbbra is megtisztelő figyelmükben, szíves megértésüket kérjük.*

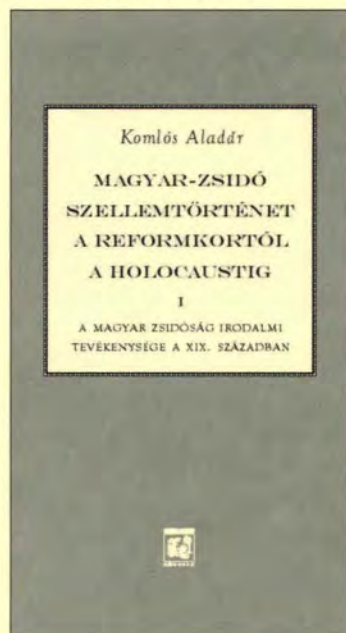
a szerkesztőség

Új könyveink:

MÁSODIK KIADÁS!

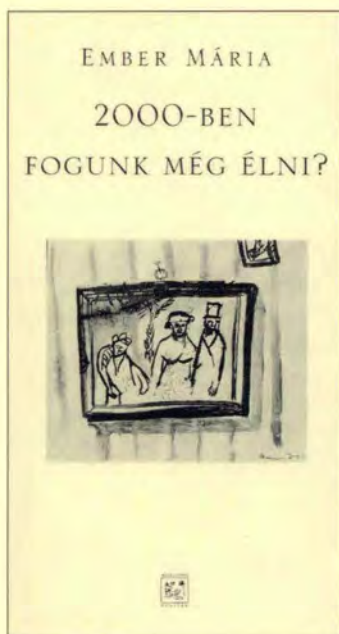
1200 Ft, 10 \$

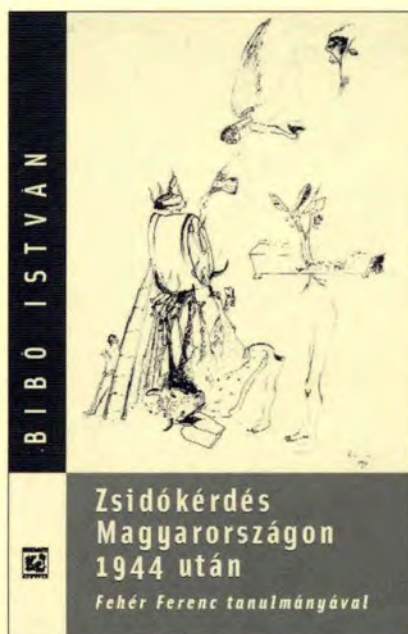
I-II. kötet: 7200 Ft, 50 \$

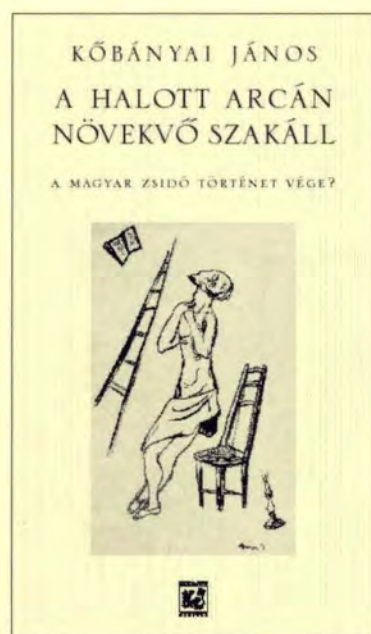
1680 Ft, 12 \$

1200 Ft, 10 \$

1850 Ft, 13 \$

1200 Ft, 10 \$

A fenti kötetek a szerkesztőség címén, csekk számlaszámainkon a feltüntetett áron megrendelhetők, illetve megvásárolhatók.

Múlt és Jövő zsidó kulturális folyóirat egyéves előfizetése: 40 \$

Az árak a légipostaköltséget tartalmazzák. (A csekkszelvényre kérjük, írja rá, melyik kötetet rendeli meg.)

Kiadónk vállal nyomdai előkészítést, könyv-, kiadványgondozást, tervezést.

A MÚLT ÉS JÖVŐ POSTACÍME: 1525 Bp. 114 Pf. 10/55

A Múlt és Jövő számlaszáma: CITIBANK 10800021-00000001-82082007

